

18.06.2019

Julkinen

Kokoustiedot

Aika 18.06.2019 tiistai klo 15:00 – 16.37

Paikka Sosiaali- ja terveyskeskus, Tulliportinkatu 17 B 3. krs.,
lautakunnan kokoushuone

Lisätietoja

Saapuvilla olleet jäsenet

Neeta Röppänen, puheenjohtaja
Vesa Linnanmäki, varapuheenjohtaja
Tanja Airaksinen
Tanja Kaipainen
Laura Meriluoto
Hanna Nevala
Marjatta Parviainen
Esa Pitkänen
Olli-Pekka Ryytänen
Ate Savolainen
Simo Suksi

Muut saapuvilla olleet

Terttu Kolari
Tapio Tolppanen
Jari Saarinen, vs. apulaiskaupunginjohtaja
Mari Annika Antikainen, perusturvajohtaja
Mikko Tapio Korhonen, kuntoutusjohtaja
Pertti Lipponen, vs. terveysjohtaja
Arja Matsi, talouspäällikkö
Terttu Ruotsalainen, henkilöstöjohtaja
Tarja Hyvärinen, hallintosihteeri
Kaija Kähkönen, talouspäällikkö
Hanna Jokinen, palveluohjauspäällikkö
Riitta Karvonen, asiakasmaksusihteeri

Tuusniemen edustaja
kaupunginhallituksen edustaja
esittelijä

pöytäkirjanpitäjä
poistui kokouksesta klo 15.22
§:n 39 käsittelyn jälkeen
paikalla §:n 40 käsittelyn ajan
klo 15.22 – 15.41

Asiat 37 - 44 §

Allekirjoitukset

Neeta Röppänen
puheenjohtaja

Kaija Kähkönen
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan tarkastus Kuopiossa, sosiaali- ja terveyskeskus, 18.6.2019

Hanna Nevala

Marjatta Parviainen

Pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävänä

Tarkastettu pöytäkirja on yleisesti nähtävänä Kuopion kaupungin verkkosivuilla www.kuopio.fi/paatoksenteko 18.6.2019.

Kaija Kähkönen
pöytäkirjanpitäjä

Muutoksenhakukiellot

Kuntalain 136 §:n mukaan ei oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta voi tehdä §:ien 37, 38, 42 ja 44 osalta, koska päätökset koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Muutosta ei voi hakea valittamalla §:iin 39, 40 ja 41, koska päätöksestä voidaan tehdä kuntalain 134 §:n 1 momentin mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus.

Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitukset

Pöytäkirjaan liitetään oikaisuvaatimusohjeet §:ien 39, 40, ja 41 osalta

liite A

seuraava valitusosoitus §:n 43 osalta

liite B

Käsitellyt asiat

Nro	§	Liite/ viite*	Otsikko	Sivu
1	37 §		Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
2	38 §		Pöytäkirjantarkastajat	5
3	39 §	1	Vanhusten asumispalvelun palvelusetelin arvo ja palvelusetelin käyttöönotto asumisen tukipalveluissa	6
4	40 §	2	Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen alentamisen tai perimättä jättämisen perusteet 1.8.2019 alkaen	8
5	41 §	3-4	Henkilökohtaisen budjetin kokeilun siirtäminen palvelusetelille 1.9.2019 alkaen	10
6	42 §	5	Valtuustoaloite / suolistosyövän seulonnan aloittaminen Kuopiossa	12
7	43 §		Oikaisuvaatimus / vahingonkorvaus	15
8	44 §	6-8	Tiedonantaja	17
Muutoksenhaku				
§:t 39, 40, 41 §			Liite A Kuntalain mukainen oikaisuvaatimusohje / Perusturva- ja terveyslautakunta	21
§ 43 §			Liite B kuntalain mukainen valituosoitus	22

37 §

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätösehdotus

Puheenjohtaja

Kokous todetaan laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

38 §

Pöytäkirjantarkastajat

Päätösehdotus

Vs. apulaiskaupunginjohtaja Jari Saarinen

Valitaan pöytäkirjan tarkastajat. Vuorossa jäsenet Hanna Nevala ja Marjatta Parviainen.

Päätös

Valittiin Hanna Nevala ja Marjatta Parviainen.

Vanhusten asumispalvelun palvelusetelin arvo ja palvelusetelin käyttöönottaminen asumisen tukipalveluissa

Kuntoutusjohtaja Mikko Tapio Korhonen Vanhuspalvelujen tukipalvelut

Asumispalvelun palveluseteli

Vanhusten asumispalvelujen tulosidonnaisen palvelusetelin enimmäisarvo palveluasumisessa on ollut 69 € 1.1.2019 alkaen (perusturva- ja terveyslautakunta 20.11.2018 § 83). Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä säädetyn lain (2009/569) § 7 mukaan arvo tulee määrätä niin, että se on asiakkaan kannalta kohtuullinen. Kohtuullisuutta arvioitaessa on otettava huomioon kustannukset, jotka aiheutuvat kunnalle vastaavan palvelun tuottamisesta kunnan omana tuotantona tai hankkimisesta ostopalveluna ja asiakkaan maksettavaksi jäävä arvioitu omavastuuosuus.

Nykyisellä palvelusetelin arvolla asiakkaalle jäävä maksuosuus (omavastuuosuus) on merkittävästi suurempi kuin muissa järjestämistavoissa asiakkaalta perittävä asiakasmaksu ja siksi ei ole ollut asiakkaalle todellinen vaihtoehto. Nyt esitettävällä palvelusetelin arvolla asiakkaalle jäävä maksuosuus mukailee 20.11.2018 § 83 vahvistettua tehostetun palvelusetelin arvoa.

Liitteenä Vanhusten asumispalvelujen palvelusetelin laskentataulukko palveluasumisessa 1.7.2019 alkaen

Asumisen tukipalveluseteli

Osassa asumispalvelua jakautuu asiakkaan palvelutuotanto niin, että hoivapalvelu tuotetaan kaupungin omana tuotantona ja asiakas hankkii ateria-, siivous- ja pyykkihuollon palvelut suoraan yksityiseltä palveluntuottajalta. Näissä tilanteissa asiakkaalle ei aina voida turvata vuodelle 2019 vahvistettua vähimmäiskäyttövaraa. Tilanteen tarkastelu on tehty yhteistyössä asiakasmaksuyksikön kanssa ja päädytty laajentamaan palveluseteli asumisen tukipalvelujen hankkimiseen.

Kaupungin asumisyksiköissä, joissa osa tukipalveluista tuotetaan yksityisen palveluntuottajan toimesta, voidaan asiakkaalle myöntää siivous- ja pyykkihuollon ja ateriapalvelun hankkimisesta johtuvaan vähimmäiskäyttövaran alittumiseen asumisen tukipalvelun palveluseteli. Palvelusetelin arvo vastaa laskennallisesti alittuvan käyttövaran suuruutta. Arvio vuositason asiakasmäärästä on 60-70 asiakasta ja vuosikustannus noin 150 000 €. Palvelusetelin käyttöönoton vaikutus vuoden 2019 käyttötalouteen noin 50 000 € ja voidaan kattaa palveluohjauksen käyttötaloudesta.

- Vaikutusten arviointi** Vahvistaa palveluseteliä vanhuspalvelujen järjestämistapana ja asiakkaan valinnanvapautta palveluiden järjestämisessä.
- Esitys** Kuntoutusjohtaja Mikko Tapio Korhonen
- Perusturva- ja terveyslautakunta päättää vahvistaa asumispalvelujen tulosi-
donnaisten palvelusetelin arvon palveluasumisessa 82 euroon vuorokaudessa
1.7.2019 alkaen. Samalla perusturva- ja terveyslautakunta päättää vahvistaa
palvelusetelin laskentataulukon, jossa on huomioitu palvelusetelin arvon tulo-
luokittainen korottuminen 1.7.2019 alkaen.
- Perusturva- ja terveyslautakunta päättää ottaa käyttöön asumisen tukipalve-
luiden palvelusetelin 1.9.2019 alkaen. Palveluseteli on tulosidonnainen ja pe-
rustuu asiakkaan vähimmäiskäyttövaran laskelmaan.
- Liitteet** 1 5200-2019-1 Palvelusetelin laskentataulukko palveluasuminen 1.pdf
- Valmistelija
Hanna Jokinen puh. +358 44 718 3303
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi
- Päätösehdotus** Vs. apulaiskaupunginjohtaja Jari Saarinen
- Perusturva- ja terveyslautakunta hyväksyy kuntoutusjohtajan esityksen.
- Päätös** Perusturva- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti vs. apulaiskaupun-
ginjohtajan ehdotuksen.
- Palveluohjauspäällikkö Hanna Jokinen poistui kokouksesta klo 15.22 tämän
asian päätöksen teon jälkeen.

§ 40

Asianro 5381/02.05.00.00/2019

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen alentamisen tai perimättä jättämisen perusteet 1.8.2019 alkaen

Lain sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992) 11 §:n mukaan sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteutumista.

Asiakasmaksujen alentaminen tai perimättä jättäminen 11 §:n mukaan koskee sosiaalihuollon palveluista määrättyjä maksuja ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyyn mukaan määrättyjä maksuja. Palvelua tuottava kunta tai kuntayhtymä voi päättää, että muitakin kuin 1 momentissa tarkoitettuja maksuja voidaan jättää perimättä tai alentaa 1 momentissa tarkoitetuilla perusteilla tai maksuja voidaan alentaa tai jättää perimättä, jos siihen on syytä huollolliset näkökohdat huomioon ottaen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta on 12.3.2008 § 34 päättänyt kotihoidon kuukausimaksun alentamisen tai perimättä jättämisen perusteista 1.3.2008 alkaen.

Asiakasmaksusihiteerit ovat noudattaneet asiakasmaksujen alentamisessa ja perimättä jättämisessä lautakunnan hyväksymiä perusteita, toimeentulotukilaskentaa ja harkintaryhmän yhteistä kokonaisharkintaa.

Koska kunnille ei ole annettu selkeitä toimintaohjeita asiakasmaksujen kohdentamiseksi, on lautakunnan tarkoituksenmukaista hyväksyä Kuopion kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollossa henkilön maksukyvyyn mukaan määrättyvän maksun huojentamisen perusteet. Voimassa olevat perusteet ovat osin vanhentuneet ja koskevat vain kotihoidon kuukausimaksun alentamista ja perimättä jättämistä.

Harkintaryhmä, johon kuuluu kotihoidon, sosiaalityön ja hallinnon asiantuntijoita kokoontuu tarvittaessa.

Vaikutusten arviointi

Liitteet

- 2 Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen alentamisen ja perimättä jättämisen perusteet.pdf

Valmistelija

18.06.2019

40 §

Kaija Kähkönen
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 748 8200

Päätösehdotus

Vs. apulaiskaupunginjohtaja Jari Saarinen

Perusturva- ja terveyslautakunta hyväksyy liitteenä jaettavan ohjeen mukaiset perusteet sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen alentamisen tai perimättä jättämisen perusteiksi 1.8.2019 alkaen.

Päätös

Asiakasmaksusihteeri Riitta Karvonen saapui kokouksen klo 15.22.

Perusturva- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti vs. apulaiskaupunginjohtajan ehdotuksen.

Asiakasmaksusihteeri Riitta Karvonen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn klo 15.41

Henkilökohtaisen budjetin kokeilun siirtäminen palvelusetelille 1.9.2019 alkaen

Perusturvajohtaja Mari Annika Antikainen Sosiaalipalvelujen tukipalvelut

Perusturva- ja terveyslautakunta päätti kokouksessaan 18.12.2018 § 91 Kuopion kaupungin vammaispalvelujen ja kehitysvammahuollon henkilökohtaisen budjetin kokeilusta ajalle 1.1.2018 – 31.8.2019. Samalla vahvistettiin henkilökohtaisen avun ja päivätoiminnan palvelusetelin arvot. Kuopiossa henkilökohtaista budjettia palvelusetelillä on kokeiltu 1.4.2019 alkaen. Kokeilun piirissä on tällä hetkellä alle 10 asiakasta. Palvelusetelillä henkilökohtaista apua tuottavia yrittäjiä on rekisteröitynyt kuusi ja päivätoimintaa tuottavia toimijoita kaksi.

Henkilökohtaisen budjetin kokeilun lyhyestä kokeiluajasta huolimatta asiakkaiden palautteet ja kokemukset ovat olleet positiivisia, joten palvelujen tuottamista palvelusetelillä halutaan jatkaa kokeilun päätyttyä. Pohjois-Savon maakuntamallin valmistelussa alkanut henkilökohtaisen budjetin kokeilun palvelusetelikokeilu päättyy 31.8.2019. Palvelujen tuottaminen edelleen palvelusetelilain mukaisella palvelusetelillä on kuitenkin mahdollista.

Palvelusetelillä tuotetuista palveluista kerätään palautetta kirjallisesti asiakkailta, yrittäjiltä ja viranhaltijoilta elokuussa 2019. Palvelusetelin hinnoittelua, kriteereitä ja toimivuutta on seurattu ja arvioitu kokeiluajalla yhteistyössä asiakkaiden, asiakkaita ohjaavien työntekijöiden ja palveluntuottajien kanssa. Palvelusetelipäätökset ja seuranta on toteutettu Vaana-palvelusetelijärjestelmässä. Palveluntuottajana toimivat kaupungin hyväksymät palveluntuottajat. Palvelusisältö vastaa Kuopion kaupungin vammaispalvelujen palvelukuvauksia. Palvelusetelillä Kuopion kaupunki sitoutuu maksamaan palvelusetelin arvon mukaisesti asiakkaan hankkimaa palvelua, joka perustuu kaupungin palveluohjauksen laatimaan asiakassuunnitelmaan. Palvelusetelin käyttöön on menettelyohje, joka on päivitetty ja täydennetty huomioiden eri palvelujen tuottaminen.

Kokemusten perusteella halutaan edistää vaihtoehtoisia ja valinnanvapautteen perustuvia palveluja vahvistamalla toimintatapa pysyväksi käytännöksi. Näin varmistetaan myös palvelujen jatkuminen niiden asiakkaiden kohdalla, joiden palvelut jo toteutuvat palvelusetelillä. Nykyinen lainsäädäntö mahdollistaa järjestämistapana palvelusetelillä tuotetut palvelut. Palveluiden räätälöinti toteutetaan käyttämällä kunnan oman palvelutuotannon rinnalla erilaisia maksu mekanismeja (esim. palveluseteli, maksusitoumus ja ostopalvelu). Palvelujen lakisääteinen järjestäminen todetaan sosiaalihuoltolain (1301/2014) mukaisessa palvelutarpeenarvioinnissa ja asiakassuunnitelmassa. Vammaispalvelun palvelut ovat lain sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992) mukaan asiakkaalle maksuttomia. Vaihtoehtona palvelusetelille asiakkaalla on edelleen oikeus valita kaupungin omana toimintana tuotetut palvelut. Palveluseteli voidaan myöntää palvelujen myöntämisperusteet täyttävälle asiakkaalle ja sen käyttö on asiakkaalle vapaaehtoista.

- Vaikutusten arviointi** Palvelujen tuottaminen palvelusetelillä lisää vaihtoehtoisten palvelujen tarjoamista asiakkaille, vahvistaa yrittäjien toimintaa sekä tulee kaupungin oman tuotannon toimintojen kohdentamista paljon palveluja tarvitseviin henkilöihin.
- Esitys** Perusturvajohtaja Mari Antikainen:

Perusturva- ja terveyslautakunta päättää:
- hyväksyä palvelusetelin käyttöön jatkuvana henkilökohtaisen avun ja päivätoiminnan tuottamistapana 1.9.2019 alkaen
 - ja todeta, että ajalla 1.9.-31.12.2019 palvelusetelin arvo säilyy samana kuin henkilökohtaisen budjetin kokeilussa, koska palveluseteliarvot vuodelle 2020 arvioidaan syksyn 2019 aikana.
- Liitteet** 3 Palvelukuvaus_hk_apu_päivätoiminta_28052019.pdf
4 Palveluseteliarvot_hkapu_pat [Vain luku].pdf
- Valmistelija
Laura Eskanen puh. +358 44 718 3400
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi
- Päätösehdotus** Vs. apulaiskaupunginjohtaja Jari Saarinen
- Perusturva- ja terveyslautakunta hyväksyy perusturvajohtajan esityksen.
- Päätös** Perusturva- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti vs. apulaiskaupunginjohtajan ehdotuksen.

Valtuustoaloite / suolistosyövän seulonnan aloittaminen Kuopiossa

Vs. terveystoiminnan johtaja Pertti Lipponen Terveyspalvelujen tukipalvelut

Vihreä valtuustoryhmä allekirjoittajana Marja Berg sekä 38 muuta valtuutettua ovat tehneet aloitteen suolistosyövän seulonnan käynnistämiseksi Kuopiossa vuonna 2020.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Syöpäseulonnoilla voidaan ehkäistä syöpäkuolemia ja Suomessa seulotaan valtakunnallisesti tällä hetkellä rintasyöpää ja kohdunkaulan syöpää. Paksusuolen ja peräsuolen syöpien seulontaa on tehty v 2004 lähtien STM:n koordinoimassa hankkeessa tavoitteena toiminnan arviointi Suomessa. Muutamissa kunnissa toiminta käynnistyy oma-aloitteisesti vuoden 2019 aikana (esim. Oulu, Tampere, Jyväskylä) ja on mahdollista että suolistosyövän seulonta laajenee valtakunnalliseksi toiminnaksi lähivuosina mikäli STM:n vuonna 2022 loppuva selvitystyö seulonnan vaikuttavuudesta ja kustannuksista on tuloksiltaan myönteinen. Lisäksi suolistosyöpien seulonta on kirjattu nykyisen hallituksen ohjelmaan. Seulonnan hyöty on riippuvainen käytettävästä seulontatestistä ja terveydenhuoltojärjestelmän toiminnasta kokonaisuutena, joten kansainvälisten tulosten soveltaminen suoraan Suomen olosuhteisiin ei ole perusteltua ilman seulonnan vaikuttavuusarviointia.

Suolistosyöpä on kolmanneksi yleisin syöpä Suomessa ja siihen kuolee vuosittain noin 1200 miestä ja naista. Seulonnan avulla suolistosyöpä voidaan todeta esiasteena tai varhaisvaiheessa, jolloin uusia syöpätapauksia ja syöpäkuolleisuutta voidaan vähentää. Satunnaistettujen tutkimusten mukaan syöpäkuolleisuus vähenee seulotuilla 10-40%, mutta vaikutus kokonaiskuolleisuuden on vähäinen. Satunnaistettujen kokeiden mukaan väestötason elinajan odote kasvaa seulonnan myötä 1-15 vrk. Seulontaan liittyy henkisiä ja muita epätoivottuja haittoja johtuen seulontatestien herkkyydestä, tarkkuudesta ja jatkotutkimusten aiheuttamista komplikaatioista. Suolistosyövän veren osoitukseen perustuvilla seuloilla voidaan löytää noin puolet suolistokasvaimista.

Esitetty seulonta toteutuisi yhteistyössä Fimlab Laboratoriot Oy:n kanssa. Ensivaiheen seulontatestinä käytettäisiin immunokemiallista ulosteen veritestiä (FIT), jonka Kansainvälinen Syöväntutkimusjärjestö IARC on todennut toimivaksi ja vaikuttavaksi https://www.iarc.fr/en/media-centre/pr/2018/pdfs/pr256_E.pdf.

Jos seulonta käynnistyisi vuonna 2020 kutsun seulontaan saisivat 60–66-vuotiaat miehet ja naiset. Sen jälkeen seulonta laajenisi asteittain 60–74-vuotiaaseen kohdeväestöön. Kutsu seulontaan lähetetään kahden vuoden välein. FIT-testi tehdään kotona ja näyte postitetaan laboratorioon. FIT testin käyttöön liittyy kuitenkin monia ongelmia mm säilyvyyteen liittyviä ongelmia.

18.06.2019

Jos ulosteesta löytyy verta, lähetetään kutsu jatkotutkimuksiin (suolen tähystys) ja ne toteutettaisiin kunnan omien käytänteiden mukaisesti.

Suolistosyövän kokonaiskustannukset kertyvät terveyspalveluista (71 %), erityiskorvatuista lääkkeistä (13 %), työkyvyttömyyseläkkeistä (8 %) ja sairauspäivärahoista (7 %). Seulonnan osuus suolistosyövän kokonaiskustannuksista on noin 1 %.

Kuopion kutsu-, testaus- ja jatkotutkimuskustannukset on arvioitu seuraaviksi (Suomen Syöpärekisteri):

- Alkuvaiheessa (v 2020) seulontaan kutsutaan 60-, 62-, 64- ja 66-vuotiaat, yhteensä 5900 henkilöä/vuosi. Yksikkökustannukset kutsuttua kohden ovat 12,40 euroa, joten vuotuiset seulontakutsun ja testauksen kustannukset ovat noin 74 000 euroa.
- Seulontaan osallistuu noin 70 % kutsutuista. Arvioimme, että seulontaan osallistuneista naisista 5 % ja miehistä 3 % ohjataan jatkotutkimuksena tehtävään kolonoskopiaan eli suoliston tähystykseen. Toimenpiteen yksikkökustannukset ovat noin 300 euroa, joten vuotuiset jatkotutkimusten kustannukset ovat noin 50 000 euroa.

Kuopiossa asuvista, 60 vuotta täyttäneistä henkilöistä 44 sairastui suolistosyöpään vuonna 2015. Vuonna 2025 sairastuneita arvellaan olevan yli 50. Seulonnassa havaitun suolistosyövän erikoissairaanhoidon kustannukset ovat noin 21 000 euroa, viidenneksen pienemmät kuin ilman seulontaa. Näin laskien seulonnalla voidaan Kuopiossa vähentää suolistosyövän vuotuisia kustannuksia erikoissairaanhoidossa keskimäärin 125 000 euroa vuosina 2020–2025. Vuonna 2030 vastaava vähenemä on noin 130 000 euroa.

Yhteenveto

Suolistosyövän seulontaan on hyväksyttävä menetelmä ja seulonnalla voidaan vähentää syöpään liittyvää sairastuvuutta ja kuolleisuutta kokonaiskuolleisuuden pysyessä kuitenkin ennallaan. Lisäksi seulontaan liittyy epätarkoista menetelmistä johtuvia haittoja. Kuopiossa toiminta olisi todennäköisesti ainakin alkuvaiheessa lähellä kustannusneutraalia JOS otetaan erikoissairaanhoidon laskennallinen säästö huomioon. Todellisuudessa seulonnan lisäkustannus on seulonnan hinta eli arvion mukaan vähintään noin 130 000/v. Aikataulullisesti seulonnan käynnistäminen vuoden 2020 aikana on haasteellista koska seulontaan liittyvät tähystystutkimukset olisi järkevää kilpailuttaa hinnan takia. Erikoissairaanhoidon kulurakenteen kautta jatkotutkimusten (suolen tähystys) hinta tulisi todennäköisesti olemaan huomattavasti korkeampi kuin Syöpäsäätiön esittämä arvio 300e/ tutkimus. Niinpä esitän että Kuopiossa odotetaan STM:n v 2022 päättyvässä selvityksessä mukana olevien kuntien (noin 45% Suomen väestöpohjasta) kokemukset toiminnan vaikuttavuudesta ja kustannuksista ennen kuin Kuopiossa aloitetaan suolistosyöpien veritestiin perustuva seulonta. Jos toiminta otetaan vuotta 2022 aikaisemmin valtakunnalliseen seulontaohjelmaan, toimimme ohjelman edellyttämällä tavalla.

Vastauksessa esitetyt kannanotot perustuvat Suomen Syöpärekisteriltä saattuihin tietoihin ja THL:n suolistosyövän seulonnasta tehtyyn kansalliseen yleisarviointiin 3/2016.

Vaikutusten arviointi

Esitys

Vs. terveysjohtaja Pertti Lipponen:

Perusturva- ja terveyslautakunta hyväksyy edellä olevan selvityksen ja antaa sen vastauksenaan valtuustoaloitteeseen.

Liitteet

5 2541-2019-1 Valtuustoaloite 757530_1_1_ Suolistosyövän seulonnan aloittaminen Kuopiossa.pdf

Valmistelija

Pertti Lipponen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 6271

Päätösehdotus

Vs. apulaiskaupunginjohtaja Jari Saarinen

Perusturva- ja terveyslautakunta hyväksyy vs. terveysjohtajan esityksen.

Päätös

Perusturva- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti vs. apulaiskaupunginjohtajan ehdotuksen.

Oikaisuvaatimus / vahingonkorvaus

Perusturvan palvelualueen talouspäällikkö on 9.5.2019 §:ssä 8/2019 tehdyllä päätöksellä hylännyt hakijan korvausvaatimuksen. Hakija on vaatinut, että kaupunki korvaisi hänelle asunnon vuokrauksesta syntyneitä vuokravakuuksia ja asunnon kunnostuksesta syntyneitä kustannuksia. Hakijan huoneistossa asunut vuokralainen on menehtynyt ja ollut huoneistossa kuolleen reilun viikon.

Taluspäällikön päätöksen mukaan kaupungille ei ole syntynyt korvausvelvollisuutta asiassa.

Oikaisuvaatimus

Hakija on oikaisuvaatimuksessa uudistanut tekemänsä korvausvaatimuksen ja vaatinut edelleen, että hänelle korvataan vuokramenetykset ja vuokralaisen elämäntyylistä johtuvat asunnon siivous- ja korjauskustannukset.

Arviointi ja johtopäätökset

Korvausvelvollisuuden syntyminen edellytyksenä on, että on olemassa korvausvelvollisuuden peruste. Lisäksi edellytetään, että aiheutunut vahinko on syy-yhteydessä korvausvastuuseen johtavaan tekoon, toimintaan tai laiminlyöntiin, jota korvaussäännösten soveltamisessa edellytetään.

Hakija on vuokrannut omistamansa huoneiston henkilölle, joka on saanut vuokrattavaa huoneistoa varten Kuopion kaupungin myöntämän vuokravakuuden.

Kuopion kaupungilla ei ole ollut sopimussuhdetta hakijan eikä hakijan huoneistossa asuvan vuokralaisen kanssa. Vuokralainen on itse etsinyt vuokra-asuntoa ja saanut sen hakijalta. Kuopion kaupunki ei ole ollut välivuokraajana tai muutoinkaan millään muulla tavalla kuin vuokravakuuden myöntämällä edistämässä hakijan ja hänen vuokralaisen välistä vuokrasopimuksen syntymistä.

Vuokravakuuden myöntäminen on yleinen käytössä oleva palvelun muoto, joka päätetään yksilöperusteisesti, jos henkilöllä ei ole mahdollisuutta muuten järjestää vuokravakuutta.

Hakemuksessa kerrottu taloudellinen vahinko, joka hakijalle on syntynyt vuokralaisen huonosta asunnon hoitamisesta, siivottomuudesta ja varusteiden rikkomisesta ei ole aiheutunut kaupungin virheeseen tai virheelliseen menettelyyn tai laiminlyöntiin perustuen. Hakijan vuokralainen on vastuussa asuinhuoneiston vahingoittumisesta ja maksamattomista vuokrista. Vuokralaisen kuoleman jälkeen vastuut ovat siirtyneet vuokralaisen kuolinpesälle.

Kaupunki on maksanut hakijalle vuokravakuuspäätöksen mukaisesti vuokralaisen vuokravakuuden.

Talouspäällikkö Kaija Kähkönen esittelee asiaa kokouksessa.

Asiaan liittyvät salaiset asiakirjat (JulkL 24.1 § 25) jaetaan vain lautakunnan jäsenille.

Vaikutusten arviointi

Valmistelija
Kaija Kähkönen puh. +358 44 748 8200
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

Vs. apulaiskaupunginjohtaja Jari Saarinen

Perusturva- ja terveyslautakunta hylkää oikaisuvaatimuksen perusteettomana ja perusturvan talouspäällikön tekemä päätös pysytetään voimassa.

Päätös

Perusturva- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti vs. apulaiskaupunginjohtajan ehdotuksen.

§ 44

Asianro 504/00.02.03/2019

Tiedonantoja

Asia nro

- 1322/2019-6 Espoon kaupungin muistio 11.2.2019, Suunnitelmallinen ohjaus- ja valvontakäynti, Lastensuojelun ympärivuorokautiset palvelut, laitoshoido, Stoppari Hamina, Reutsinkatu 9, Hamina.
- 158/2019-87 Etelä-Suomen aluehallintoviraston ilmoitus 10.5.2019 ESAVI/12970/2019, Uuden valvonnan alaisen toimintayksikön lisääminen voimassaolevaan kliinisen mikrobiologian laboratorion toimilupaan, Pihlajalinna Terveys Oy tytäryhtiöineen, Pihlajalinna Ite Kuopio, Koljonniemenkatu 2.
- 3370/2017-9 Fimean lupapäätös 28.5.2019 001167/06.08.00.01/2019, Kuopion 4. apteekin apteekkilupa.
- 3370/2017-10 Fimean lupapäätös 28.5.2019 001441/06.08.00.01/2019, Kuopion 7. apteekin apteekkilupa.
- 8058/2018-11 Itä-Suomen aluehallintoviraston päätös 3.6.2019 ISAVI/2869/2019, Korvaus lääkärin erikoistumiskoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin ajalta 1.7. - 31.12.2018, 100 093,71 €.
- 1613/2017-7 Itä-Suomen aluehallintoviraston tarkastuspyyntö 6.6.2017 ISAVI/4631/2019, Elinakodin, Terveystie 9, Juankoski, tarkastaminen.
- 8455/2018-3 Itä-Suomen aluehallintoviraston kirje 23.5.2019 ISAVI/3543/05.13.02.00/2018, Ilmoitus asian käsittelyn päättymisestä, Työsuojelutarkastus, Kasvatus- ja perheneuvola, Kaartokatu 7 A.
- 8479/2018-4 Itä-Suomen aluehallintoviraston kirje 23.5.2019 2018/31328, Ilmoitus asian käsittelyn päättymisestä, Työsuojelutarkastus, Nilsiäns terveysasema, Pisantie 10, Nilsiä.
- 158/2019-97 Itä-Suomen aluehallintoviraston päätös ja aloitusilmoitus 7.6.2019, ISAVI/3173/2019, Lupa yksityisen terveydenhuollon palvelujen antamiseen, Liikunta- ja hyvinvointipalvelut Ilolla Oy, Särkiniementie 16, Kuopio.
- 1344/2014-5 Itä-Suomen aluehallintoviraston ilmoitus 31.5.2019 ISAVI/4258/2019, Yksityisen ympärivuorokautisten sosiaalipalvelujen toimintayksikön lopettaminen, Kortejoen palvelukoti, Vehmersalmentie 735, Kortejoki.
- 6728/2017-2 Itä-Suomen aluehallintoviraston ilmoitus 28.5.2019 ISAVI/3708/2019, Yksityisen sosiaalipalvelujen toimintayksikön lopettaminen ja uuden yksikön perustaminen, Päihdepalvelusäätiö, päihdekliniikka, Sammonkatu 16 A, Kuopio, lopettaminen, Päihdepalvelusäätiö, päihdekliniikka, Suokatu 23, Kuopio uusi toimintayksikkö.

- 158/2019-92 Itä-Suomen aluehallintoviraston päätös 23.5.2019 ISAVI/3214/2019, Yksityisen terveydenhuollon palvelujen antamista koskevan luvan muuttaminen, toimipaikan lisäys ja palvelujen tuottajan osoitteen muutos, JP Dental Oy Vuorikatu 36 (ent. Ajurinkatu 16 C) Kuopio, uusi toimipaikka JP Dental Oy c/o eSmile - Kuopio, Vuorikatu 36.
- 158/2019-91 Itä-Suomen aluehallintoviraston päätös 23.5.2019 ISAVI/4085/2019, Lupa yksityisen terveydenhuollon palvelujen antamiseen, eSmile - Kuopio, Vuorikatu 36.
- 5404/2016-19 Itä-Suomen aluehallintoviraston päätös 14.5.2019 ISAVI/3871/2019, ISAVI/3873/2019, ISAVI/3880/2019, Yksityisten sosiaalipalvelujen vastuuhenkilön vaihtuminen, Päiväryhmä Kehrävä, Haapaniementie 10, Kuopio, Ensikoti Pihlan avopalveluyksikkö Amalia, Tulliportinkatu 34 A 3. krs, Kuopio ja Baby Blues -toiminta, Haapaniementie 10, Kuopio.
- 4390/2019-2 Kaupunginhallituksen pöytäkirjan ote 3.6.2019 § 162, Sosiaali- ja potilasasiain miehen selvitys vuodelta 2018.
- 3304/2019-1 Kaupunginhallituksen päätös 13.5.2019 § 136, Valvontatarkastajan viran perustaminen.
- 1644/2019-20 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjan ote 20.5.2019 § 37, Itä-Suomen päihdehuollon kuntayhtymän purkamisesta päättäminen.
- 4773/2019-1 Monetra Oy:n ja Kuopion kaupungin välinen henkilöstön siirtosopimus 23.4.2019 S2019-00446, Kuopion kaupungin avustajakeskuksen palkanlaskenta.
- 5002/2019-1 Sansia Oy:n ilmoitus 29.5.2019, Hankintapäätös kilpailutukseen 228866, Suoradigitaalinen natiivikuvauslaite, Kuopion kaupunki.
- 4420/2019-1 Sansia Oy:n ilmoitus 15.5.2019, Hankintapäätös kilpailutukseen 209167, Insuliinipumput ja glukosisensorointijärjestelmät kulutustarvikkeineen.
- 158/2019-96 Valviran ilmoitus 6.6.2019, Dnro V/6341/2019, Yksityisen terveydenhuollon palvelujen tuottajan toimipaikan muutosilmoitus, Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy, Pihlajalinna Kuopio, Koljonniemenkatu 2, 1. krs, 2. krs ja 4.krs.
- 158/2019-95 Valviran päätös 6.6.2019, Dnro V/21316/2019, Lupa yksityisen terveydenhuollon palvelujen antamiseen, Vehka Group Oy, Mielen Kartta c/o Suomen Terveystalo Oy, Terveystalo Kuopio, Asemakatu 22-24, Kuopio.
- 3992/2017-21 Valviran ilmoitus 31.5.2019, Dnro V/17156/2019, Yksityisten sosiaalipalvelujen vastuuhenkilön vaihtuminen, Hoiva Mehiläinen Oy, Ykköskoti Kuopio, Juontotie 7 C-talo.
- 158/2019-94 Valviran päätös 31.5.2019, Dnro V/20619/2019, Yksityisen terveydenhuollon palvelujen antamista koskeva luvan muuttaminen, uusi toimipaikka, Fortylolve Oy c/o DentalVision Oy, eSmile Kuopio, Vuorikatu 36.
- 158/2019-93 Valviran päätös 24.5.2019, Dnro V/6315/2019, Yksityisen terveydenhuollon palvelujen antamista koskeva luvan muuttaminen, uudet toimipaikat, Silmäasema Sairaala Oy c/o Mehiläinen Kuopio, Kauppakatu 39 A, Silmäasema Sairaala Oy c/o Terveystalo Kuopio Asemakatu 22-24, Silmäasema Sairaala Oy

18.06.2019

c/o Silmäasema Kuopion Prisma, Savilahdentie 10, Silmäasema Sairaala Oy
c/o Silmäasema Optiikka Oy, Silmäasema Kuopion Prisma.

- 158/2019-90 Valviran ilmoitus 20.5.2019 Dnro V/3442/2019, Yksityisen terveydenhuollon palvelujen tuottajan toimipaikan lopettaminen, Posti Kotipalvelut Oy, Päijät-Häme, Postintaival 7 A, Helsinki.
- 158/2019-80 Valviran päätös 15.5.2019, Dnro V/17071/2019, Yksityisen terveydenhuollon palvelujen antamista koskeva luvan muuttaminen, Silmäasema Optiikka Oy c/o Silmäasema Kuopion Prisma, Savilahdentie 10, Silmäasema Optiikka Oy, c/o Silmäasema Kuopio, Kuopion Silmäsairaala, Kauppakatu 39.
- 8955/2016-5 Valvontatarkastaja Kauko Pursiaisen tarkastuskertomus 25.4.2019, Sosiaali- huollon ympärivuorokautisen hoidon ja palvelujen valvonta, Espero Hoivakoti Alava, Kaartokatu 9 A 1, 5. krs, Kuopio.
- 6812/2018-5 Valvontatarkastaja Kauko Pursiaisen tarkastuskertomus 25.4.2019, Ohjaus- ja valvonta- sekä tarkastuskäynnin kertomus, Vetrea EloMaria, Letkukaari 5, Kuopio
- 3037/2019-1 Valvontatarkastaja Kauko Pursiaisen tarkastuskertomus 25.4.2019, Ohjaus- ja valvonta- sekä tarkastuskäynnin kertomus, Villa Junior 2, Maisemantie 159, Hämeenkyrö.
- 6770/2015-9 Valvontatarkastaja Kauko Pursiaisen lausunto 25.4.2019, Lausunto Suomen Tukiperhepalvelut Oy:n tuottamista avomuotoisen perhekuntoutuksen ja sijaisperhetoiminnan palveluista.
- 1497/2019-1 Valvontatarkastaja Kauko Pursiaisen tarkastuskertomus 24.4.2019, Ohjaus- ja valvonta- sekä tarkastuskäynnin kertomus, Stiinankoti, Järventauksentie 2, Jäppilä.
- 5764/2017-10 Valvontatarkastaja Kauko Pursiaisen tarkastuskertomus 4.4.2019, Sosiaali- huollon ympärivuorokautisen hoidon ja palvelujen valvonta, Muurutvirran hoitokoti, Putaanpolku 1, Muuruvesi.
- 727/2019-5 Valvontatarkastaja Kauko Pursiaisen tarkastuskertomus 2.4.2019, Sosiaali- huollon ympärivuorokautisen hoidon ja palvelujen valvonta, Vetrea Otsola, Kemilänrinne 1, Kuopio.
- 1322/2019-5 Valvontatarkastaja Kauko Pursiaisen tarkastuskertomus 28.3.2019, Ohjaus- ja valvonta- sekä tarkastuskäynnin kertomus, Lasten- ja nuorten koti Himaharju, Harjuntie 40, Koppeloharju.
- 1322/2019-4 Valvontatarkastaja Kauko Pursiaisen tarkastuskertomus 28.3.2019, Ohjaus- ja valvonta- sekä tarkastuskäynnin kertomus, Jakkulan Sijaishuoltokodit Oy, Kiuruvedentie 30, Salahmi.
- 6228/2015-13 Valvontatarkastaja Kauko Pursiaisen tarkastuskertomus 26.3.2019, Sosiaali- huollon ympärivuorokautisen hoidon ja palvelujen valvonta, Vetrea Sunnen koti Oy, Päivärinteentie 29-31, Kuopio.
- 8325/2015-39 Valvontatarkastaja Kauko Pursiaisen tarkastuskertomus 1.3.2019, Sosiaali- huollon ympärivuorokautisen hoidon ja palvelujen valvonta, Attendo Saaris- ton hoivakeskus.

- 8307/2017-2 Valvontatarkastaja Kauko Pursiaisen tarkastuskertomus 19.2.2019, Sosiaali-
huollon ympärivuorokautisen hoidon ja palvelujen valvonta, Hoivakoti Aurin-
kopuisto Oy, Mutkankatu 1, Kuopio.
- 3037/2018-1 Valvontatarkastaja Kauko Pursiaisen tarkastuskertomus Ohjaus- ja valvonta-
sekä tarkastuskäynnin kertomus, Villa Junior 2, Maisemantie 159, Hämeen-
kyrö.
- 546/2019-11 Vs. terveysjohtajan tarkastuskertomus 5.6.2019, Yksityisten terveyspalvelujen
valvonta, Jatkopolut Oy/Kämppe, Kotokuja 3, Kuopio.

Luettelo viranhaltijapäätöksistä ajalla 14.5. – 11.6.2019.

Vaikutusten arviointi

- Liitteet
- 6 Viranhaltijapäätökset ajalta 14.05.2019 - 11.06.2019
 - 7 Perusturva_kuukausiraportti ajalta tammi_toukokuu_2019.pdf
 - 8 Terveysterveys_kuukausiraportti ajalta tammi_toukokuu_2019.pdf

Valmistelija

Kaija Kähkönen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 748 8200

Päätösehdotus

Vs. apulaiskaupunginjohtaja Jari Saarinen

Perusturva- ja terveyslautakunta merkitsee edellä olevat asiat tiedoksi ja
päättää, etteivät ne anna aiheutta enempään toimenpiteisiin ja ettei edellä
mainituissa viranhaltijapöytäkirjoissa olevia päätöksiä oteta (otto-oikeus)
lautakunnan käsiteltäväksi.

Päätös

Merkittiin, että lautakunnan jäsenille jaettiin tiedoksi perusturvan ja terveydenhuollon kuukausiraportit ajalta tammi – toukokuu 2019.

Perusturva- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti vs. apulaiskaupunginjohtajan täydennetyn ehdotuksen.

18.06.2019

Liite A Kuntalain mukainen oikaisuvaatimusohje / Perusturva- ja terveyslautakunta (§:t 39, 40, 41 §)

Liite A Kuntalain mukainen oikaisuvaatimusohje

Oikaisuvaatimusoikeus

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Perusturva- ja terveyslautakunta

Postiosoite	PL 227, 70101 KUOPIO
Käyntiosoite	Tulliportinkatu 17 B
Puhelin	017 18 6113
Faksi	017 18 6004
Sähköposti	perusturvajaterveys(at)kuopio.fi

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän kuluessa** päätöksen **tiedoksisaan- nista**. Kunnan jäsenten katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan.

Oikaisuvaatimuksen sisältö ja toimittaminen

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston virka-ajan päättymistä tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla. Postiin asiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä.

18.06.2019

Liite B kuntalain mukainen valituosoitus (§ 43 §)

Liite B kuntalain mukainen valitusosoitus

Valitusoikeus ja valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomaisena on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Yksityisoikeudellisen riita-asian (esimerkiksi vahingonkorvausvaatimus) tutkiminen ja ratkaiseminen ei korvauksen perusteen ja määrän osalta kuulu hallinto-oikeuden toimivaltaan.

Valitusviranomainen Itä-Suomen hallinto-oikeus

Postiosoite	PL 1744, 70101 KUOPIO
Käyntiosoite	Minna Canthin katu 64
Puhelin	029 56 42500 (vaihde)
Faksi	029 56 42501
Sähköposti	ita-suomi.hao(at)oikeus.fi
Virka-aika	8.00 - 16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen **tiedoksisaanista**. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi Kuopion kaupungin verkkosivuille www.kuopio.fi/paatoksenteko. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmen päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan.

Valituskirjelmän sisältö ja liitteet

Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- muutosvaatimuksen perusteet.

18.06.2019

Valituskirjelmä on valittajan tai valituskirjelmän muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjelmän, siinä on mainittava myös laatijan nimi, kotikunta ja postiosoite.

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja sen mukaan kuin hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valitusasiakirjojen toimittaminen valitusviranomaiselle

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Valitusasiakirjat voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitusasiakirjat toimitetaan aina omalla vastuulla. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuin voi periä muutoksenhakuasian käsittelystä tuomioistuinmaksulain 2 §:n (1455/2015) mukaisen oikeudenkäyntimaksun.